

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์และพัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์และการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย ในการควบคุมระดับน้ำตาลในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 โดยใช้กระบวนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์ของ ซูกัพ (Soukup. 2000) มีวิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระยะดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ขอบเขตของเนื้อหา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

3.1.1 ระยะของการสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ การจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย ในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการศึกษาปริญญาโท วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่พิมพ์ขึ้นในช่วง ปี พ.ศ. 2546 – 2556 รวม 10 ปี ที่ศึกษาการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งหมด 50 เรื่อง ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาจำนวน 34 เรื่อง

ขอบเขตตัวแปร เป็นข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย และข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

3.1.2 ระยะของการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์ เพื่อการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย ในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 30 คน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสอง หมู่ 13 อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตตัวแปร นำแนวปฏิบัติทางการแพทย์ไปใช้เพื่อการจัดการพฤติกรรมด้านอาหาร และการออกกำลังกาย ในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 30 คน

3.2 การกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกวิทยานิพนธ์ วิจัย ปริญญาโท

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกวิทยานิพนธ์ ปริญญาโท และงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ไว้ ดังนี้

3.2.1 เป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป จากสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 34 เรื่อง ที่จัดพิมพ์ขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2556

3.2.2 เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกายเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

3.2.3 ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยตามเกณฑ์คะแนนรูบริคส์ (Rubric scrolling) ที่ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยจากสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552) นำมาใช้ในการประเมินคัดเลือกวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพต้องอยู่ในระดับดี (2.41) ขึ้นไป

3.2.4 งานวิจัยที่นำมาพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลได้เลือกโมเดลของ ซุกัพ (Soukup, 2000)

3.3 กระบวนการสร้างและพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำแนวทางปฏิบัติการพัฒนารูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์ การปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (The Center for Advanced Nursing Evidence-Base Practice Model) (พองคำ ดิลกสกุลชัย, 2549) ซึ่งมี 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การค้นหาปัญหาทางคลินิก (Evidence- triggered phase) ซึ่งได้จากแหล่งความรู้ ดังนี้

1) ตัวกระตุ้นจากปัญหา (Practice triggered) ปัญหาที่ได้จากการปฏิบัติงาน พบว่าปัญหาระดับน้ำตาลในกระแสเลือดสูง ในผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เกิดจากปัจจัยด้านพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการรับประทานอาหาร การขาดการออกกำลังกาย เป็นปัญหาที่มีความเสี่ยงสูง (High risk) และเสียค่าใช้จ่ายสูง (High cost) ในการรักษาพยาบาล มีสาเหตุเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่สามารถป้องกันได้ ร่วมกับมีพฤติกรรมรับประทานอาหารที่ไม่ถูกต้อง การขาดการออกกำลังกาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับน้ำตาลในกระแสเลือดสูงได้ ผลลัพธ์ของระยะนี้คือ ได้ปัญหาทางคลินิกที่เกิดขึ้นจริงในหน่วยงาน

2) ตัวกระตุ้นจากความรู้ (Knowledge triggered) จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2556 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการรับประทานอาหาร การขาดการออกกำลังกาย การขาดความรู้ในการปฏิบัติตัว สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจผู้ป่วยทำให้เกิดความเครียดวิตกกังวลกลัวท้อแท้ และเป็นเหตุส่งเสริมทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา ทำให้ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ จะทำให้โรคเบาหวานเกิดอาการกำเริบได้ เนื่องจากโรคเบาหวานเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ ดังนั้นการจัดการโรคเบาหวานที่ดีที่สุด

ในการควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือด การบริโภคอาหารที่สมดุลกับสุขภาพ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและถูกต้อง การจัดการภาวะเบาหวานและข้อแนะนำทางการแพทย์ที่เหมาะสมจากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นสิ่งกระตุ้นทำให้ผู้ศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านคลินิก

(Evidence – supported phase) ในการคัดเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง

1) กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบในการสืบค้น โดยใช้รูปแบบการกำหนดด้วยตัวย่อ PICO ของ แคร็กและสมิธ (Craig and Smith. 2002) ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 การใช้หลักการ PICO (PICO frame work) ในการเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์

PICO frame work	การนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์
P (Population)	ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2
I (Intervention)	- พฤติกรรมการจัดการระดับน้ำตาลในกระแสเลือดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 - การรับประทานอาหาร - การออกกำลังกาย
C (Comparison)	- ไม่มีการเปรียบเทียบ
O (Outcome)	- ระดับน้ำตาลในกระแสเลือดในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

2) กำหนดคำสำคัญในการสืบค้น (Keyword หรือ Word หรือ Phrase) คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้น ประกอบด้วย คำที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้กรอบของ PICO (PICO frame work) ของ แคร็กและสมิธ (Craig & Smyth. 2002) กำหนดเกณฑ์ในการสืบค้น (ตารางที่ 2) ดังนี้

ตารางที่ 2 คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์

หลักฐานเชิงประจักษ์	คำสำคัญในการสืบค้น (Keyword หรือ Word หรือ Phrase)
ภาษาไทย	- แนวทางปฏิบัติ/ การรักษา/ การพยาบาล - การควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 - พฤติกรรมการจัดการระดับน้ำตาลในกระแสเลือดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 - พฤติกรรมรับประทานอาหาร เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 - การออกกำลังกาย เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือดโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หลักฐานเชิงประจักษ์	คำสำคัญในการสืบค้น (Keyword หรือ Word หรือ Phrase)
ภาษาอังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> - Glycemic control/ glycated hemoglobin concentration - Behavior management of Diet for Glycemic control - Behavior management of Exercise for Glycemic control - Monitoring in Improving Glycemic Control and Reducing Hypoglycemia - Exercise Control of blood glucose in type 2 diabetes - diet Control of blood glucose in type 2 diabetes

นอกจากนี้ยังมีคำสำคัญอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่

- Effect/ detection/ management
- RCT, meta-analysis

3) วิธีการสืบค้นและผลการสืบค้นงานวิจัย กำหนดแหล่งในการสืบค้นข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการสืบค้นบทความวิจัยและบทความวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษาฐานข้อมูล Online databases และการใช้โปรแกรมการค้นหาข้อมูล (Search engine) และวารสารออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือ คือ Diabetes care (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แหล่งในการสืบค้นและชื่อฐานข้อมูล

แหล่งในการสืบค้น	ชื่อฐานข้อมูล/ เว็บไซต์
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาฐานข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - Thai Library Integrated System (ThaiLIS) - Science Direct - Springer Link
Search engine	- Google Advanced Scholar
Internet online	- http://care.diabetesjournals.org

4) กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินระดับของงานวิจัย (Level of evidence)
การวิเคราะห์ระดับของความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ (Strength of evidence) ใช้เกณฑ์ของมิวนิกและไพน์เอิร์ท (Melnik BM, Fineout-Overholt E. 2005) ซึ่งแบ่งเป็น 7 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หลักฐานจากการทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ (Systematic review) หรือการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta analysis) จากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่ม และมีกลุ่มควบคุมทั้งหมด หรือแนวปฏิบัติทางคลินิกที่สร้างจากหลักฐานที่มาจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่มและมีกลุ่มควบคุม

ระดับ 2 หลักฐานจากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่มและมีกลุ่มควบคุม (Randomized Controlled Trial : RCT) หรืองานวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่ม (Experimental study) ที่มีการออกแบบการทดลองอย่างดี

ระดับ 3 หลักฐานที่ได้จากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีกลุ่มควบคุมมีการออกแบบวิจัยอย่างดี (Quasi-experimental studies : non-randomize controlled, single group pre-test, time series, matched case controlled studies) แต่ไม่มีการสุ่ม

ระดับ 4 หลักฐานที่ได้จากงานวิจัยที่เป็นการศึกษาย้อนหลังหรือการศึกษาติดตามไปข้างหน้าที่มีการออกแบบวิจัยอย่างดี (Retrospective studies, prospective studies)

ระดับ 5 หลักฐานที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของงานวิจัยเชิงบรรยายหรืองานวิจัยเชิงคุณภาพ (Descriptive and qualitative study)

ระดับ 6 หลักฐานที่ได้จากงานวิจัยเดี่ยวที่เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายหรืองานวิจัยเชิงคุณภาพ

ระดับ 7 หลักฐานที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มวิชาชีพเฉพาะ และ/หรือ รายงานจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะเรื่อง (Opinion of respected authorities based on their clinical experience or the opinion of an expert committee)

จากการสืบค้นจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 50 เรื่อง และนำมาพิจารณาตามที่มีเนื้อหาตรงกับเกณฑ์ที่กำหนดได้ทั้งหมด 34 เรื่อง (ตารางที่ 4) ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลลัพธ์จากการสืบค้นและการจัดระดับความน่าเชื่อถือ

ลำดับที่	เรื่อง	รูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์	ระดับ
1	ผลของโปรแกรมควบคุมอาหารที่บ้านในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อระดับน้ำตาลในเลือดและพฤติกรรมการควบคุมอาหาร	Randomized controlled trial	2
2	ผลของโปรแกรมการออกกำลังกายโดยการใช้อย่างยืดต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายและการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 โรงพยาบาลมหาสารคาม	Randomized controlled trial	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	รูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์	ระดับ
3	ผลของการออกกำลังกายโดยวิธีรำไม้พลอง บำบัดผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2	Randomized controlled trial	2
4	ผลของโปรแกรมสร้างเสริมแรงจูงใจใน การออกกำลังกายต่อระดับน้ำตาลในเลือด ของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2	Randomized controlled trial	2
5	ผลของการใช้โปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพ ด้วยโยคะต่อความเครียด และระดับ น้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	Randomized controlled trial	2
6	ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพ ด้วยสมาธิเคลื่อนไหวไทยซึ่งกึ่งต่อระดับ น้ำตาลในเลือดและความเครียดของผู้ป่วย โรคเบาหวานชนิดที่ 2	Randomized controlled trial	2
7	Diet composition and the risk of type 2 diabetes : epidemiological and clinical evidence	Systematic Review	1
8	ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรม การบริโภคอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้	Descriptive	5
9	A Randomized Clinical Trial Comparing Low-Glycemic Index Versus ADA Dietary Education among Individuals with Type 2 Diabetes	Randomized controlled trial	2
10	Effect of a Low-Resource-Intensive Lifestyle Modification Program Incorporating Gymnasium-Based and Home-Based Resistance Training on Type 2 Diabetes Risk in Australian Adults	Randomized controlled trial	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	รูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์	ระดับ
11	Effects of aerobic exercise on lipids and lipoproteins in adults with type 2 diabetes	Systematic Review	1
12	Exploring the Variability in Acute Glycemic Responses to Exercise in Type 2 Diabetes	Systematic Review	1
13	Macronutrients, Food Groups, and Eating Patterns in the Management of Diabetes	Systematic Review	1
14	Metabolic Effects of Aerobic Training and Resistance Training in Type 2 Diabetic Subjects	Randomized controlled trial	2
15	Prospective Randomized Controlled Trial to Evaluate Effectiveness of Registered Dietitian-Led Diabetes Management on Glycemic and Diet Control in a Primary Care Setting in Taiwan	Randomized controlled trial	2
16	Reduction in the Incidence of Type 2 Diabetes With the Mediterranean Diet	Randomized controlled trial	2
17	Spanish Diabetes Self-Management With and Without Automated Telephone Reinforcement	Randomized controlled trial	2
18	Supporting diabetes self-management in primary care: pilot-study of a group-based program focusing on diet and exercise	Randomized controlled trial	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	รูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์	ระดับ
19	A Comparative Study of Diet in Good and Poor Glycemic Control Groups in Elderly Patients with Type 2 Diabetes Mellitus	Randomized controlled trial	2
20	Changes in Body Fat Distribution and Fitness Are Associated With Changes in Hemoglobin A _{1c} After 9 Months of Exercise Training	Randomized controlled trial	2
21	Changes in Insulin Resistance and HbA _{1c} Are Related to Exercise-Mediated Changes in Body Composition in Older Adults With Type 2 Diabetes	Randomized controlled trial	2
22	Changing Physical Activity Behavior in Type 2 Diabetes	Systematic Review	1
23	Control of blood glucose in type 2 diabetes without weight loss by modification of diet composition	Systematic Review	1
24	Effects of aerobic exercise on selected physiological parameters and quality of life in patients with type 2 diabetes mellitus	Randomized controlled trial	2
25	Exercise Therapy in Type 2 Diabetes	Randomized controlled trial	2
26	Group Education and Nurse-Telephone Follow-Up Effects on Blood Glucose Control and Adherence to Treatment in Type 2 Diabetes Patients	Randomized controlled trial	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	รูปแบบหลักฐานเชิงประจักษ์	ระดับ
27	การใช้รูปแบบบริการร่วมกับการใช้ แรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อควบคุม ระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน	Randomized controlled trial	2
28	Exercise Training and Quality of Life in Individuals With Type 2 Diabetes	Randomized controlled trial	2
29	Exercise training improves fasting glucose control	Randomized controlled trial	2
30	Self-Efficacy, Problem Solving, and Social-Environmental Support Are Associated With Diabetes Self- Management Behaviors	Randomized controlled trial	2
31	Supervised Exercise Training Counterbalances the Adverse Effects of Insulin Therapy in Overweight Obese Subjects With Type 2Diabetes	Randomized controlled trial	2
32	Testing the effectiveness of a self- efficacy based exercise intervention for inactive people with type 2 diabetes mellitus	Non-randomized controlled trial	3
33	The Effect of Health Belief Model Educational Program and Jogging on Control of Sugar in Type 2 Diabetic Patients	Randomized controlled trial	2
34	The role of exercise and nutrition in type II diabetes mellitus management	Systematic Review	1

5) การพัฒนาแนวปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยเชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยนำแต่ละเรื่องมาอ่านทั้งหมด เพื่อทำความเข้าใจ ตีความข้อมูลแยกแยะใส่ตารางที่แสดง วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง ระเบียบวิธีวิจัย สถานที่ เครื่องมือ และผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกาย เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ตามรูปแบบการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ของศูนย์ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง ประเทศสหรัฐอเมริกา (Soukup, 2000 อ้างถึงใน พงศ์คำ ตีลกสกุลชัย, 25499) ซึ่งผู้ศึกษาขอเสนอผลการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ

(1) ลักษณะทางกายภาพของงานวิจัยที่ศึกษา

(2) องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์

(3) แนวปฏิบัติการจัดการพฤติกรรมด้านอาหารและการออกกำลังกายเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ดังเช่น ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์

เรื่องงานวิจัย ผลของโปรแกรมควบคุมอาหารที่บ้าน ในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อระดับน้ำตาลในเลือดและพฤติกรรมการควบคุมอาหาร

ชื่อผู้วิจัย/ปีที่พิมพ์ ปณิตารีย์ คุ่มสุข (2552)

แหล่งที่ตีพิมพ์ วิทยานิพนธ์ หลักฐานระดับ 2

หัวข้อ	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมควบคุมอาหารที่บ้านในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อระดับน้ำตาลในเลือดและพฤติกรรมการควบคุมอาหาร
กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน 38 คน
Setting	โรงพยาบาลท่าโรงช้าง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4 ตำบล
การออกแบบวิจัย /ระดับ	แบบกึ่งทดลอง
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 2 ตำบล มีระยะเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มทดลองได้รับการดูแลตามโปรแกรม ได้แก่ 1. การพยาบาลที่สถานีนอนมัย โดยการให้ความรู้เรื่องโรคการรักษา โภชนาการ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. การเยี่ยมบ้าน การประเมินพฤติกรรมการควบคุมอาหาร ให้กำลังใจผู้ป่วยเบาหวาน การสร้างสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการควบคุมอาหาร ค่าน้ำตาลในเลือด วัดโดยใช้ค่าระดับน้ำตาลสะสม
ผลการศึกษา	หลังจากทำการทดลอง 12 สัปดาห์ 1. ระดับ HbA1C ลดลงจากก่อนการทดลอง และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการควบคุมอาหารสูงกว่าก่อนทดลอง 2. ระดับ HbA1C กลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการควบคุมอาหารกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
ข้อมูลที่สำคัญได้จากงานวิจัย	การควบคุมอาหารมีผลต่อระดับน้ำตาลในเลือด
การสรุปเพื่อนำไปใช้	นำโปรแกรมการควบคุมอาหารมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย

ระยะที่ 3 ระยะนำสู่การปฏิบัติ (Evidence - observed phase) เป็นการนำแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้

- 1) จัดประชุมเพื่อปรึกษากับทีมที่ร่วมพัฒนา
- 2) ฝึกอบรมพยาบาลในการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาล
- 3) นำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปทดลองในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 30 คน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสอง หมู่ 13 อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- 4) ประเมินผลการใช้

ระยะที่ 4 การนำแนวปฏิบัติไปใช้จริงในหน่วยงาน (Evidence based phase) การนำผลการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล นำไปสู่การปฏิบัติจริง ขั้นตอนดังนี้

- 1) ทีมพัฒนาแนวปฏิบัติแนะนำตัวเอง และแจ้งแนวทางการให้การพยาบาลให้ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ทราบถึงแนวปฏิบัติคร่าว ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือ และขออนุญาตให้การพยาบาลตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นโดย
- 2) แจ้งข้อมูลการให้การพยาบาล ให้ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ได้รับทราบเป็นระยะ
- 3) ผู้ศึกษาติดตามเยี่ยมผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล และติดตามประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
- 4) ประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล เพื่อการจัดการพฤติกรรมด้านอาหาร และการออกกำลังกาย ในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 30 คน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสอง หมู่ 13 อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี